

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi koiraverosta annetun lain kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi koiraverosta annettu laki.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Koiravero

Ennen nykyisen koiraverosta annetun lain (590/1979) voimaantuloa koiraveroa koskevat säännökset sisältyivät vuonna 1894 annettuun keisarilliseen asetukseen. Asetuksen antamisen aikoihin koiraverolla pyrittiin lähinnä estämään vesikauhun leviäminen. Nykyinen koiravero-laki tuli voimaan vuoden 1980 alusta. Säädetäessä nykyistä koiraverolakia verolla ei enää katsottu olevan terveydellisiä eikä välittömästi koirakantaan liittyviä tarkoituksia. Luonteeltaan koiravero on fiskaalinen ja se on tarkoitettu yhdeksi kunnan tulolähteistä, jota kunnat ovat saattaneet käyttää yleisten menojensa kattamiseen.

Koiraverosta annetun lain 1 §:n mukaan koirasta on suoritettava vuosittain koiraveroa sille kunnalle, jonka alueella koira edellisen kalenterivuoden päättyessä on pidetty. Koiraveroa ei kuitenkaan tarvitse suorittaa:

- 1) koirasta, joka verovuoden päättyessä on viittä kuukautta nuorempi;
- 2) koirasta, jonka omistaa valtio tai jonka elatuskustannukset suoritetaan valtion varoista;
- 3) koirasta, jota käytetään porojen paimentamiseen;
- 4) invalidin tai aistiviallisen apu- ja opaskoirasta;
- 5) maanpuolustus- tai väestösuojelutehtäviin todistettavasti koulutetusta koirasta, joka on sitouduttu luovuttamaan näihin tarkoituksiin
- 6) vahingoittuneen hirvieläimen jäljestämiseen todistettavasti koulutetusta koirasta, joka on sitouduttu luovuttamaan poliisiviranomaisen käyttöön;
- 7) koirasta, jonka omistaa vieraan valtion Suomessa olevassa diplomaattisessa tai muussa edustustossa tahi lähetetyn konsulin virastossa palveleva henkilö, hänen perheenjäsenensä tai yksityinen palvelijansa, jos he eivät ole Suomen kansalaisia; sekä
- 8) koirasta, jota eläinten käyttämisestä tieteellisissä kokeissa annetun asetuksen (334/1971) mukaisesti käytetään asetuksessa säädettyihin tarkoituksiin.

Koiranomistaja on velvollinen viimeistään seuraavan vuoden helmikuun kuluessa ilmoittamaan koiransa sille kunnalle, jonka alueella hän koira pysyvästi pitää. Kunnan on tammikuun kuluessa vuosittain muistutettava ilmoitusvelvollisuudesta siten kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kunnassa julkaistaan. Jos koiranomistaja laiminlyö ilmoitusvelvollisuutensa, kunnanhallitus tai johtosäännössä määrätty viranhaltija voi korottaa koiraveron enintään kaksinkertaiseksi ja laissa säädetyissä tilanteissa määrätä myös veronlisäystä. Maksuunpannulle ja maksamatta jätetylle koiraverolle on maksettava viivekorkoa veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) nojalla.

Koiraveron maksuunpanee ja perii kunta ja kunnan tulee pitää sille ilmoitetuista koirista luetteloa. Koirasta, josta on suoritettava koiraveroa, kunnan tulee kirjoittaa koiraverolippu, joka lähetetään koiranomistajille verovuotta seuraavan vuoden keväällä, toukokuun loppuun mennessä. Koiraveron suuruudesta päättää kunnanvaltuusto. Koiraveron enimmäismääräksi on kuitenkin säädetty 50 euroa.

Koiranomistajan on lisäksi tehtävä koirasta muutosilmoitus, jos verovuoden aikana koiran pysyväinen pitopaikka on muuttunut toiseen kuntaan, koira on luovutettu uudelle omistajalle tai koira on kuollut.

Vuonna 1991 voimaan tulleen lainmuutoksen nojalla kunnanvaltuusto voi päättää, ettei kunnassa ole suoritettava koiraveroa eikä omistaja ole velvollinen tekemään ilmoitusta koiran omistamisesta, pitopaikan muutoksesta toiseen kuntaan, luovuttamisesta uudelle omistajalle tai koiran kuolemasta.

Tällä hetkellä kaikki kunnat ovat luopuneet koiraveron perimisestä, viimeisimpinä Helsingin ja Tampereen kaupungit vuonna 2017. Koiraverosta annetun lain säännöksiä ei sovelleta Ahvenanmaan maakunnassa.

1.2 Ehdotettu muutos

Koiraverosta annetun lain 1 §:n 2 momentin nojalla tällä hetkellä kaikkien kuntien kunnanvaltuustot ovat tehneet päätöksen siitä, ettei kunnassa ole suoritettava koiraveroa. Kunnat ovat luopuneet koiraveron määräämisestä muun muassa siksi, että veron perimistä ei ole pidetty taloudellisesti perusteltuna. Koiraveron määrääminen, maksuunpano ja perintä aiheuttavat kunnalle koiraveron tuottoon nähden suhteettoman suuria hallinto- ja perimiskustannuksia. Myös lain noudattamisen valvonta on käytännössä mahdotonta ja veron maksaminen onkin ollut lähinnä koiran omistajan oman ilmoituksen varassa.

Koska koiraveroa koskeva lainsäädäntö on vanhentunutta eivätkä kunnat ole olleet halukkaita käyttämään koiraveroa tulolähteenään, hallitus katsoo, että koiraverolain voimassaololle ei ole enää perusteita. Tämän johdosta esityksessä ehdotetaan, että laki kumottaisiin.

2 Esityksen vaikutukset

Koiraverolain kumoamisen jälkeen kunnat eivät voisi enää periä koiraveroa. Koska tällä hetkellä yksikään kunta ei peri koiraveroa, esityksellä ei ole välittömiä taloudellisia tai hallinnollisia vaikutuksia.

Koiraveron taloudellinen merkitys kuntien taloudelle on aikaisemminkin ollut vähäinen. Vuonna 2016 koiraveroa kannettiin ainoastaan Helsingissä ja Tampereella. Helsingissä koiraveron määrä oli 50 euroa koira kohden ja sitä maksettiin 6 587 koirasta. Veron tuotto oli yh-

teensä 329 350 euroa. Tampereella koiraveron määrä oli 34 euroa koiraa kohden ja sitä maksettiin 2 942 koirasta. Veron tuotto oli yhteensä 100 028 euroa.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitysluonnoksesta on saatu lausunnot seuraavilta tahoilta: Akava ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Kennelliitto ry, Suomen Kuntaliitto ry ja Veronmaksajain Keskusliitto ry.

Lausunnoissa joko puollettiin esitystä tai ilmoitettiin, että lausunnonantajalla ei ole huomautettavaa esitysluonnoksesta. Suomen Kuntaliitto piti esitettyjä muutoksia perusteltuina ja puolsi koiraverosta annetun lain kumoamista. Kuntaliitto kuitenkin nosti esille sen, että lähtökohtaisesti kunnallinen verotusoikeus nauttii perustuslain suojaa ja siihen puuttumiskynnys on erityisen korkea. Esitykseen on lisätty Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys -jakso.

Esitys on käsitelty kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

4 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

5 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Perustuslain 121 §:n 3 momentin mukaan kunnilla on verotusoikeus. Lailla säädetään verovelvollisuuden ja veron määräytymisen perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Kuntien verotusoikeuden on vakiintuneesti katsottu kuuluvan kunnallisen itsehallinnon keskeisiin ominaispiirteisiin.

Perustuslain turvaaman kunnallisen verotusoikeuden keskeiseksi sisällöksi on perustuslakivaliokunnan käytännössä muodostunut se, että verotusoikeudella tulee olla reaalinen merkitys kuntien mahdollisuuksien kannalta päättää itsenäisesti taloudestaan. Tämän perusteella kunnallisen verotusoikeuden keskeisenä sisältönä on lähtökohtaisesti oikeus päättää kunnallisverotuksessa sovellettavasta tuloveroprosentistaan.

Koiraveron merkitys kuntien taloudelle on jatkuvasti pienentynyt ja viimeisten kuntien luovuttua perinnästä merkitys on poistunut kokonaan. Hallitus katsoo, että ehdotus ei ole ristiriidassa perustuslaissa säädetyn kunnallisen verotusoikeuden kanssa ja esitys voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

koiraverosta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

Tällä lailla kumotaan koiraverosta annettu laki (590/1979).

Tämä laki tulee voimaan päivänä ^{2 §}kuuta 20 ^{1 §}.

Helsingissä 12 päivänä huhtikuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Valtiovarainministeri Petteri Orpo